

Skalský rybník

Ten den v polovině prosince jsem si to maloval. Ráno nás přivítalo jasnou oblohou s červánky. Den se počal rodit do světelné pohody. Proč tedy nezanechat pracovního úsilí a raději se nevydat do otevřené krajiny?

Cestu jsem si plánoval již večer předem. Vlakové spojení mělo klapnout, a tak jsem se ráno vypravil, jízdenku koupil a prošel okolo nádražní knihobudky. Cestu jsem měl vybránu po rovině, a tak jsem se nechal zlákat hutnou, odrbanou knihou „Antické filozofie“ a přihodil návrh „Po stopách sněžného člověka“. U rybníku Řežabinec je přeci vyhlídková, pozorovací věž a tam si ve chvíli bloumání něco přečtu.

Spokojen jsem se vetřel do vlaku zaplněného skoro svátečně oblečenými lidmi a usedl. Sudoměřské rybníky jsem míjel s radostí. Pobřežní stromy a keře byly obsazeny hojností ptactva. Tak jsem se těšil, jak fotovýbava v batohu přijde k užítku. A ejhle!

Klidný hlas vlakového hlasatele oznamoval, že „můj“ vlak v blízcích se Ražicích nestaví. Příští zastávka je Protivín. Zeptal jsem se ještě raději paní průvodčí. Ta mně vysvětlila, že ve všední dny to takhle je. V sobotu by spoj zastavil v Ražicích. Vzpomněl jsem si na internet, který jsem večer před cestou vyzpovídal a příslušné spoje si vypsál. Vždyť je v oné elektronické pavučině podle mínění veřejnosti všechno - a to všechno mě poslalo o pár kilometrů dál, než jsem chtěl. Byl jsem hrdobec a s průvodčí jsem se domluvil, že ten kousek do Ražic dojdu. Spolucestující pár se mírně bavil, posléze paní zaklapla tablet a usnula spánkem spokojené cestující.

Lasturnatky

Protivín přibyl coby dup. Vystoupil jsem, prošel okolo vypuštěného Borského rybníka a vydal se k Ražicím. Že jsem byl sám, zvolil jsem cestu ke Skalskému rybníku. Z oken vlaku jsem již dlouho pozoroval revitalizační úsilí týkající se PP Skalský rybník a Klokočínská olšina. Dnes jsem se nemusel obávat nervozity účastníků nebo případné

přírodní nepohody.

Kousek od silnice jsem si všiml drobných ok skrytých tůňek schovaných v dubovém háji, který byl okořeněn přítomností borovice lesní. Proč se tedy nepodívat? Prohrabával jsem okraje břehů vodních plošek a přece jen mně na prstech uvázla drobná ulitka vodního měkkýše. Kterýsi zástupce okružákovitých nedbal chladného počasí a procházel se po utopeném listí. Hledal jsem dále, ale nic.

Naštěstí jsem z batohu doma nevyjmul malou planktonku a nyní přišla její chvíle. V bělavé tkanině se objevil svinutec běloustý, zahrabaný v drobné všehochuti rostlinných úlomků. Byl jsem přesvědčen, že odebraný vzorek poskytne zvířátek více. Což se doma potvrdilo. Objeveny byly buchanky, drobné lasturnatky a larvičky dvoukřídlého hmyzu (po prozkoumání pak putovaly do akvária). V hrabance nic moc. Jen vlahovka narudlá, jako největší nálezový vývar. Napadlo mě, co by na tu situaci asi tak řekli antičtí filozofové. Když už je nosím na zádech, ať se projeví.

1. Namátkou jsem otevřel knihu a tam stálo: „*Ideje*“ jsou postihovány prostřednictvím *vědění* a vědění je možné jen ve vztahu k >idejím<. Jde o rozvinutí učení elantů, kteří tvrdili, že pravdivě jsoucí bytí a pouze toto bytí je postihováno rozumem. Jevy proměnlivého a pohybujícího se světa mohou být vnímány pouze smysly, které nám nedávají spolehlivé, ale nanejvýš jen pravděpodobné, hypotetické vědění.

Ponaučen přítomností doteku vědění, vydal jsem se ke Střelskému rybníku. Je revitalizovaný. Hráz zpevněna kameny, vodní plocha protknuta zálivky a poloostrovy. Nádrž byla skoro vypuštěna, a tak jsem se pokusil o hledání vodních mlžů. Úspěch jsem neměl. Jen jsem z protějšího břehu zvedl volavku bílou a zdálo se, že tím jsem skončil. Až když jsem se dostal k železniční trati na Písek, lužní háj ožil. Sýkora koňadra, modřinka, mlynařík dlouhoocasý, strnad obecný, střízlík obecný, káně lesní, čížek lesní a nakonec přelet několika hus velkých. Na padlého stromu jsem se zadíval na rosolovku mozkovitou. A co na to náhodně „Antická filozofie“?

2. Podle původního určení je nejvyšším dobrem blaženost, tj. dobrý život a jednání. Tato blaženost nemůže spočívat ani v materiálním bohatství ani v rozkoši, a dokonce ani v jediné ctnosti. Např. bohatství nemůže být nejvyšším cílem života, protože je vždy prostředkem k jinému cíli, zatímco >dokonalé dobro< postačuje samo o sobě.

Proč tedy nejít dále, cestou necestou?

Když jsem pokračoval k místu zvanému V Cejchni, zahlédl jsem třpytivého ledňáčka říčního a velkou volavku popelavou. Volavky bílé se usadily v lučním porostu a vyhlížely, co se ode mě nechá očekávat. Ani s teleobjektivem jsem neměl šanci. Zato srny byly důvěřivější a chvíli postály.

Dál jsem pokračoval za krátkého dohledu poštolky obecné. Vody v lukách přibýlo. Stejně tak srn, ale jiná zvířata nejevila o přicházející poledne zájem. Nutkání pustit se cestou necestou jsem odolal. A dobře jsem udělal. Když jsem uviděl vody Malé Blanice, přešla mě po počátečním ráchání rukou v tůňkách chuť na další důvěrnosti s vodou.

Přes trochu bahna na cestách, necestách jsem se dostal k Benešovskému mlýnu a odtud to byl jen kousek do Heřmaně. U té mně nad hlavou přeletělo hejno hus velkých. K železniční zastávce jsem se blížil okolo koňského výběhu. Lichokopytníci byli tvory zvědavými a krásnými. Skoro by se dalo říci, že jsem celou cestu věnoval koňovi. Ale potěšila, i když se neodehrála podle mých představ.

Na železniční zastávce jsem pozoroval strakapouda velkého volajícího u prázdného fotbalového hřiště. Před přijíždějícím vlakem přeběhla podvkrát neposlušná kočka. Ticho bez hluku vlaku povzbudilo v zahradě ukrytého bažanta obecného, aby se prolétl a trochu si zakodrcal. Zídka u zastávky poskytla životní příležitost pro několik druhů rozchodníků. A kniha „Antické filozofie“ v závěru cesty pravila:

3. „Aristotelovu fyziku i kosmologii ovládá myšlenka o *účelnosti* přírody. Aristotelova kosmologie je výrazně teleologická, a je tedy protikladem kosmologie atomistů a Anaxogora. K teleologickému názoru dospěl Aristoteles tím, že pozorování dílčích jevů a předmětů přírody přenesl pomocí analogie na celý svět. Základními fakty, z nichž přitom Aristoteles vycházel, byla fakta ze života živočichů, a to procesy rození organismů ze semen, účelná činnost instinktů, účelná struktura organismu a také účelná funkce lidské duše.“

A potom, že cesta s knihou nepřinese kýžené dobro. Pro mě stačilo projít se pod širým nebem, v klidu s tím, co někdo vyřadil. Zbytek jsem nechal u koní.

V Heřmani 19. 12. 2025

Poznámka:

Případný čtenář necht' se prosím neošklíbá nad možná překonanými názory ohledně výběru, vývoje atd. Nebo nad starším knižním titulem.

ASMUS, Valentin Ferdinandovič. Antická filozofie. Členská knihnice. Praha: Svoboda, 1986.

ČERNÍK, Arnošt. Tajemství sněžného člověka: domněnky, fakta, svědectví. 2. vyd. Praha: Olympia, 1978.